EEN SCALARIDE VORM VAN LEVANTINA SPIRIPLANA HIEROSOLYMA (Mousson, 1854)

door

Henk K. Mienis

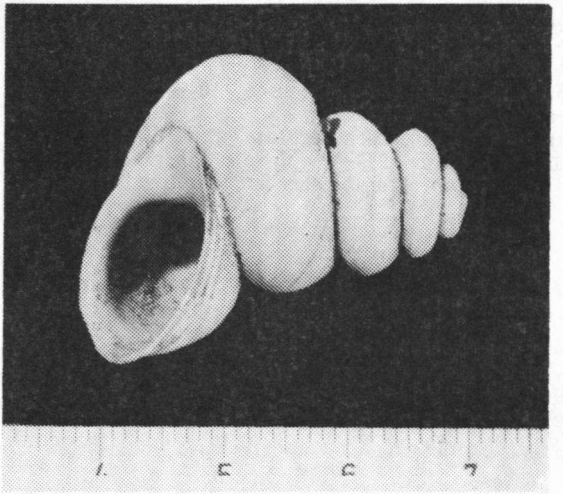
Afwijkingen aan de schelp komen in de Helicidae nog al eens voor. Vooral onder de grotere Helix soorten kan men zo nu en dan de meest vreemde vormen aantreffen. Tot een van de meest bekende variëteiten behoort de zogenaamde scalaride vorm. In het meest zuivere geval zijn de windingen in deze vorm als een kurketrekker uit elkaar getrokken en is er geen enkel contact meer tussen de ene en andere winding. Een zeldzaam geval waarop eens het subgenus Cornu gebaseerd is geworden; Cornu copiae Born, 1778 is immers niets anders dan een perfect gevormde scalaride Helix aspersa Müller, 1774.

In de meeste scalaride afwijkingen zijn de windingen echter veel minder uit elkaar getrokken. De omgangen hebben nog contact met elkaar, hetgeen resulteert in een vrij hoge schelp met heel diepe suturen.

Afwijkingen aan de schelp in de rotsbewonende Levantina's zijn erg zeldzaam. Onder de duizenden exemplaren die ik van dit geslacht in handen heb gehad, vond ik slechts één met een scalaride schelp. Dit exemplaar (fig. 1) is afkomstig van een heuvel + 200 m ten noordwesten van kibboets Lahav, Negev, Israël, waar het exemplaar was aangetroffen door Dan Ratner in de zomer van 1971. Het exemplaar is volwassen en bezit scalaride windingen vanaf de eerste omgang.

De determinatie vormde in het begin nog een probleem. Dit gebied is namelijk bewoond door de ondersoort Levantina spiriplana hierosolyma (Mousson, 1854), die gekarakteriseerd is door de aanwezigheid van een open navel.

In ons scalaride exemplaar is echter geen spoor van een navel of umbilicus. Toch ben ik er echter van overtuigd dat we hier met Levantina spiriplana hiersolyma te doen hebben. De umbilicus is

FIGUUR 1

volgens mij verloren gegaan, doordat de windingen uit elkaar getrokken zijn, hetgeen geresulteerd heeft in een drastische vernauwing van de navel. De columellaire buitenlip is er daarna in geslaagd de hele umbilicus te bedekken.

Het exemplaar is aanwezig in de verzameling van de Hebreeuwse Universiteit in Jeruzalem.

Prof. dr. J. Joosse